

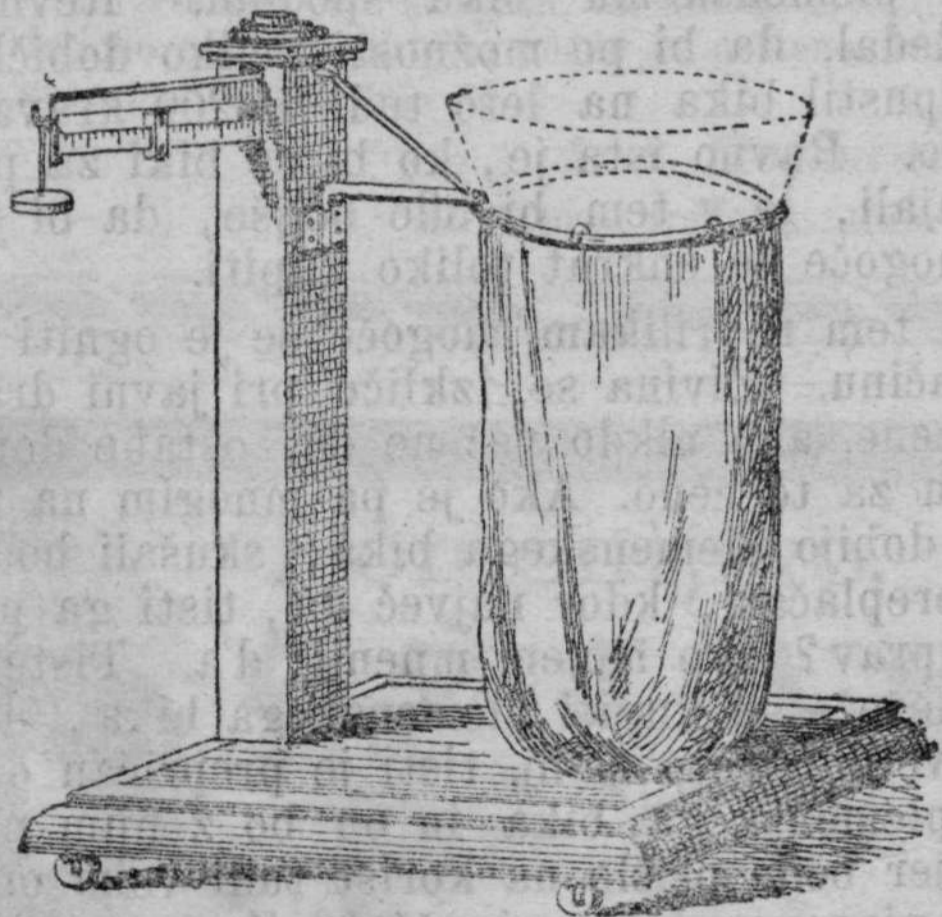
bilo to mogoče, ko bi se plemenska goved po krajih delila, da bi prišle na vrsto občine ena za drugo? Nikdar ne! In kak vpliv ima občina še zboljšano živinorejo na sosedne občine? Nič tako napredku v kmetijstvu ne koristi kakor izgled in pa dobiček, ki ga zamore kmet z rokami prijati. Umna živinoreja razširja se iz tacih občin v soseščino, kakor kaplja olja na papirji.

Govoril sem v tej zadevi z našimi gorenjskimi kmeti; oni so z zdajšnjo prodajo plemenske govedi popolnoma zadovoljni, in tudi gospodarji iz drugih pokrajin, kojim je na izboljšanje njih govedi kaj ležeče, odobravajo ta način. Tistim, ki so nasprotni, je temveč ležeče na dobičku, ki bi ga imeli z bikom zastonj dobljenim od kmetijske družbe, kot pa na napredku v umni živinoreji. In ravno v teh okrajih, koder se vedno za to potegujejo, dobiti plemensko goved zastonj, kmet raje po 5 in 6 ur daleč svojo kravo k biku žene, ker mu je treba 10 ali 20 kr. manj plačati kot pa pri dobrem biku v njegovi soseški.

Tukaj ni nevednost kmetova, in se ta čin tudi ne sme z nevednostjo opravičevati, on dobro vé, da je tele od dobrega bika več vredno, pa dobiček v tem trenutku mu gré nad vse. Take gospodarje podpirati bi bil v nebo vpijoči greh in tega kmetijska družba ne bode nikdar storila. Kmetijska družba ima namen, živinorejo cele dežele pospeševati, ne pa samogoltnost posameznih brezvestnikov podpirati, ter je prepričana, da je zdajšen pot, po katerem hodi, pravi, vsaj za zdaj.

Stajalo za vreče na tehtnici z ravno desko.

Spodaj stoječa podoba predstavlja nam pripravo, s pomočjo katere napolni lahko en sam človek vrečo. Naprava je jako priprosta in poceni in da je tehtanje pripravnejše, pritrjena je na tehtnico. Ta priprava obstoji iz železnega obroča, ki je zgoraj tako velik, kakor odprtina vreče. Na obroču so primerno pritrjeni

štirji kavlji, na koje se obesi vreča. Na obroču je pritrjeno kacic 16 cm. dolgo železo, koje je vpeto v stajalo spredaj na tehtnici. To železo in obroč sta dobro skupaj zvarjena. Na mestu, kjer je pritrjeno držalo, nahaja se železna palica s kavljem na konci. Kavelj seže do klepa, ki je pritrjen zgoraj na stajalu tehtnice. Če je kavelj železne palice vdet v klep, stoji obroč ravno in je zadosti močan, da drži vrečo žita. Obroč naj bo visoko pritrjen, tako da vreča prosto visi. Ko je žakelj napolnen, udari se močno po železni

palici, kavelj izmuzne se iz sklepa, obroč se nagne in žakelj pade na desko. Obroč se potisne tudi lahko v stran, tako da ni na potu.

Kako nam je sadno drevje na stalnem mestu pravilno oskrbovati?

Spisal M. Rant.

(Dalje.)

Vzemimo, da ima kako sadno drevó v svojem vrhu 12 vej, katere uže na prvi pogled soditi, more le revno in pomanjkljivo prerediti; odstranimo takemu drevesu potem tri, štiri najnepotrebnejše veje iz njegovega vrha totalno, pa se bomo kmalu na svoje veliko veselje sami prepričali, da si bodo ostale vrhove veje z vsemi svojimi deli vred kmalu v rasti krepko opomogle, ter nam obilnejših, lepših in okusnejših sadežev rodile, nego bilo bi to, ko bili bi drevesu vseh 12 vej rasti pustili. V potrditev in dokaz ravno navedenega naj domačim sadjerejcem le to-le povem: Vsakdo vé in zná, da se osem, devet dobro, popolno in lepo razvitih sadežev ložje in bolje okoristiti in na trgu spečati dá, nego dvanajst in še več nepopolno razvitih in slabih sadežev. Zato se nam res prav čudno in neumevno zdi, kako da se more dandanasnji še toliko domačih sadjerejcev pravilnemu razredjevanju drevesne vejine krone (drevesnega vrha) tako trdovratno vpirati! A — deloma jih pri tem opravičuje najdražja reč — „nevednost“; in — česar se pa človek nikdar pravilno učil in naučil ni, tega tudi koristno in plodonosno izvajati ne ume.

Pri razredjevanju drevesne vejine krone nam je pred vsem vse suhe, bolne pregosto rasteče, se križajoče in drgneče se veje in take nepotrebne dele popolno odstraniti zato, da je zraku, svitlobi, prepihu in solncu vhod v taisto nezadržan in prost. Dalje moramo izmed drevesnega vrha tudi vse preveč navzdol rasteče veje, katere nam uže tako le nepomenljivih in malenih sadežev dajo in rodé, odpraviti; izvan tega ne smemo tudi vodenim poganjkom, izvzemši one, kateri bi nam sčasoma utegnili kako pomanjkljivo vejo v drevesnem vrhu pravilno nadomestiti, prizanašati. Več mora se sadno drevó tudi vseh poganjkov iz korenin in debla njegovega, kakor tudi onih konečnih vejic z gosencjimi gnjezdi v vrhu popolno otrebiti in osnažiti, da tako drugim normalno-pravilnim drevesnim delom več potrebnega in tečnega živeža dohaja in pritaka.

Kar nam je pri razredjevanju drevesne krone izmed njenih vej odstranjevati, je dalje tudi nek poseben izrodek ali spaček, kakoršnega prav pogostem na koščičarjih (sosebno češpljah in češpljevcih), a redkeje pa na hruševem sadnem drevju nahajamo. Ta izrodek opazujemo na imenovanem sadnem drevju bolj ob zvananjih koncih kroninih vej; strokovnjaki imenujejo to prikazen „čarovniško metlo“ (Hexenbesen), a domači sadjerejci nazivajo pa to prikazen „spaček“. Ta spaček izraščen in razraščen je iz velike množine bolehavih, nepravilno razvitih, izredno se križajočih in prerastajočih se poganjkov; njegovo listje je v primeri z navadnim (normalnim listjem) po obliki dosta manjše, a po barvi pa bolj rumenkasto-zeleno, ter je neoblistjen prava podoba velikega tičjega gnjezda, kakoršno divji golobje, vrane in drugi tiči iz drobnejše vejine suhljadi za svoj mladi zarod skupaj znesejo in sestavijo. Taki izrodki in spački na sadnem drevju so pravi znaki sadjerejčeve malomarnosti; so znak zanemarjanja sadnega drevja in so domačemu sadjerejcu glasnokričeč „testimonium paupertatis“, ali spričevalo nezmožnosti in nespretnosti njegove.